

*Д.Д. Говсєєв, аспірант,
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Інновації та соціальна відповідальність: як збалансувати бізнес-цілі з етичними принципами

В тезах визначено роль інновацій при здійсненні складових соціальної відповідальності через збалансування бізнес-цілей за визначеними етичними принципами та при впровадженні переваг сучасних економік.

У сучасному світі інновації є не лише рушійною силою економічного зростання, але й важливим чинником, що визначає репутацію і довіру до бізнесу. Компанії все частіше стикаються з необхідністю поєднання економічних цілей з етичними принципами, що забезпечують сталий розвиток, відповідальність перед суспільством і збереження навколишнього середовища. Інновації надають підприємствам можливість не тільки вдосконалити свої продукти і послуги, але й впроваджувати соціально-відповідальні практики, які відповідають викликам сучасності. «Нові технології в межах інформаційної економіки дозволяють підприємствам знижувати собівартість продукції, підвищувати її якість, забезпечувати ріст вартості підприємства. Зростає швидкість реакції на зміни зовнішнього середовища, надзвичайно важливим стає довгострокове планування та побудова конкурентної стратегії. Увага приділяється внутрішній інтеграції підрозділів підприємства, прийняттю спільних стратегічних рішень» [4, с 37].

Соціальна відповідальність підприємства полягає у визнанні та активному реагуванні на соціальні, економічні та екологічні потреби суспільства в динаміці. Вона включає заходи, спрямовані на поліпшення умов праці, зменшення екологічного впливу на оточуюче середовище, підтримку місцевих громад та впровадження етичних стандартів у корпоративну культуру. Інновації, у свою чергу, надають інструменти для реалізації цих зобов'язань, дозволяючи підприємствам знаходити нові підходи до ведення бізнесу, які відповідають соціальним очікуванням.

Баланс між бізнес-цілями та етичними принципами досягається через розуміння і впровадження інноваційних технологій, які сприяють соціально-відповідальному розвитку. Одним із ключових інструментів у цьому процесі є використання новітніх технологій для зниження негативного впливу на довкілля. Наприклад, застосування "зелених" технологій та енергоефективних рішень дозволяє значно скоротити викиди вуглекислого газу, зменшити споживання води та інших ресурсів, а також мінімізувати відходи виробництва. У той же час ці інновації можуть знижувати витрати на енергію і ресурси, що сприяє підвищенню економічної ефективності підприємства.

Іншим важливим аспектом є впровадження прозорих бізнес-процесів, які базуються на етичних стандартах. Використання цифрових технологій, таких як блокчейн, дозволяє підвищити прозорість у всіх аспектах бізнес-

діяльності — від постачання сировини до кінцевого продажу продукції. Це створює можливості для відслідковування екологічного і соціального впливу компанії на кожному етапі її діяльності. Так і ініціативи сприяють підвищенню довіри до бренду серед споживачів і партнерів, адже демонструють відданість компанії етичним принципам і прозорості. «Управління людським капіталом є також важливою частиною соціально відповідального розвитку підприємства. Використання ресурсного потенціалу підприємства обумовлюється як рівнем корисного застосування їх у виробництві, так і швидкістю їх перетворенню у виручку від реалізації, здатності управлінської складової вчасно мобілізувати фінансовий потенціал» [4]. Це також «потребує належної інституалізації лідерства і економічних інтересів зацікавлених сторін із застосуванням їх якісного діагностування і моніторингу. Конструктивність формування їхньої єдності сприятиме вчасному прийняттю рішень щодо вибору напрямів розвитку підприємства, нівелювання загроз не виконання виробничої, комерційної, платіжної дисципліни» [1]. Створення робочих місць з гідними умовами праці, забезпечення рівних можливостей для всіх співробітників незалежно від статі, раси або соціального походження — це лише кілька аспектів, на які повинна звертати увагу кожна інноваційна компанія.

Соціально відповідальні компанії активно інвестують у розвиток компетенцій своїх працівників, їхню здатність працювати в командах, стимулюючи їх професійне зростання та створюючи комфортне робоче середовище. Впровадження таких практик не лише підвищує мотивацію і залученість співробітників, але й створює позитивний імідж підприємства, що допомагає залучати талановитих фахівців до здійснення складних бізнес-процесів та утримувати їх також завдяки ергономічному робочому місці.

Окремо варто зазначити значення інновацій у сфері соціального підприємництва. Все більше компаній бачать у соціальних ініціативах можливість створення нових продуктів і послуг, які одночасно відповідають потребам ринку і вирішують соціальні проблеми. Наприклад, розвиток бізнес-моделей, що базуються на принципах циркулярної економіки, дозволяє підприємствам скорочувати витрати шляхом повторного використання матеріалів, а також створювати додаткову вартість за рахунок екологічної відповідальності.

Такі моделі стимулюють підприємства до впровадження інновацій як в основні, так і допоміжні бізнес-процеси, які сприяють сталому розвитку та зменшенню негативного впливу на довкілля та можливість організувати замкнені технологічні цикли.

До того ж, важливе місце займає «визначення пріоритетності управлінських завдань та набору необхідних організаційних компетенцій відповідно до обраного сценарію розвитку організації. Наслідком цього стане визначення різних напрямків трансформації структури організаційної компетенції, перегляду змісту і взаємної трансформації функцій. Далі вважається за доцільне оцінити рівень прояву компетенцій у діяльності організації та послідовно відібрати ті, що потребують першочергового розвитку або оновлення для своєчасного та ефективного вирішення завдань

поточного етапу ЖЦ, запобігання етапам занепаду та ліквідація організації» [6, с 100].

Важливу роль відіграють також інноваційні підходи до взаємодії з зацікавленими сторонами — споживачами, партнерами, регуляторами та громадськими організаціями, місцевими органами влади. Завдяки цифровим технологіям, таким як соціальні мережі та онлайн-платформи, компанії можуть швидко і ефективно комунікувати зі своїми аудиторіями, залучати їх до діалогу та отримувати зворотній зв'язок щодо своїх соціально відповідальних ініціатив.

«Розвиток цифрових технологій і трансформація міжнародної конкурентоспроможності створюють нові можливості для розширення комерційної комунікації в електронному бізнес-середовищі. Таким чином, використання інформаційних технологій стає необхідною умовою функціонування компаній та забезпечення їх конкурентоспроможності на міжнародному ринку» [5, с 1528]. Це сприяє кращому розумінню потреб і очікувань суспільства, а також підвищує лояльність споживачів до бренду, що має позитивний вплив на фінансові показники та економічну безпеку підприємства.

Збільшення залежності від цифрових технологій підвищує ризики кібератак та втрати конфіденційної інформації. Кіберзлочинці стають все більш витонченими у своїх методах, використовуючи складні атаки на інфраструктуру компаній, державних установ та окремих користувачів.

Втрата конфіденційної інформації може призвести до значних фінансових втрат, пошкодження репутації та порушення нормальних операційних процесів. Для мінімізації цих ризиків необхідно впроваджувати передові заходи захисту, такі як шифрування даних, багатофакторна аутентифікація та постійний моніторинг мережевої безпеки.

Соціально відповідальний розвиток не може бути успішним без інтеграції етичних принципів у стратегічне планування підприємства та програми розвитку на ключових сегментах ринку. Компанії, що прагнуть досягти довгострокового успіху, повинні враховувати вплив своїх рішень на соціальну та екологічну сфери, впроваджуючи інновації, які сприяють як її сталому розвитку, так і . Такий підхід дозволяє не лише зберегти довіру до бренду, але й створити умови для зростання, підвищення конкурентного статусу і процвітання в умовах сучасної глобальної економіки.

Таким чином, поєднання інновацій та соціальної відповідальності є ключовим фактором успішного розвитку бізнесу в сучасному діловому світі. Інновації відкривають перед підприємствами нові можливості для досягнення встановлених бізнес-цілей, тоді як етичні принципи забезпечують сталий розвиток і зміцнюють ділову репутацію компанії.

Висновок. Впровадження інноваційних підходів до соціальної відповідальності як підприємства, так процедур ведення бізнесу дозволяє створити додаткову вартість не лише для акціонерів, але й для всіх зацікавлених сторін як в інформації, так і іміджевих впливах, сприяючи таким чином формуванню нової бізнес-культури, орієнтованої на добробут суспільства.

Список літератури

1. Ареф'єв С. Генеза розвитку лідерства в управлінні економічними інтересами підприємства. *Adaptive Management: Theory and Practice. SeriesEconomics*. 2020. 9 (18). DOI [https://doi.org/10.33296/2707-0654-9\(18\)-01](https://doi.org/10.33296/2707-0654-9(18)-01)
2. Ареф'єва О.В. Крос-культурний менеджмент як детермінанта формування конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20 (1). С. 19-22.
3. Васюткіна Н.В., Карбовська Л. О., Братусь Г. А. Концептуальна модель інтеграції системи соціально-відповідального маркетингу в стратегію управління промисловим підприємством. *Наукові праці МАУП*. 2019. №2 (58). С.48-56.
4. Пілецька С.Т., Ануфрієва М.О. Формування конкурентної стратегії підприємства в умовах економіки знань: теоретичний підхід. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 9/2. С. 37–40. URL : DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-35>.
5. Arefiev S, Shevchenko I, Savkiv U, Hovsieiev D, Tsizhma Y. Management of the global competitiveness of companies in the field of electronic commerce in the conditions of digitalization. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2023. Vol.101. No 4. P. 1527-1537. <https://www.jatit.org/volumes/Vol101No4/31Vol101No4.pdf>
6. Gruzina I., Lepeyko T., Lohinova K., Pererva I., Myronova O. 2024. Determining directions for transforming the organization's competence structure depending on its life cycle stage in the context of enabling effective operation in the market. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 2(13 (128), 91–102. DOI: 10.33067/SE.1.2024.11
7. Iarmosh, O., Prokhorova, V., Shcherbyna, I., Kashaba, O., & Slastianykova, K. Innovativeness of the creative economy as a component of the Ukrainian and the world sustainable development strategy (2021). *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 628(1). Режим доступу: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85100727399&origin=resultslist&sort=plf-f>
8. Khanin, S.; Dergaliuk, M.; Arefieva, O.; Murashko, M., Nusinova,O. 2022 Organizational-Economic Mechanism of Providing Sustainability of the Region's Development Based on the Impact of the Potential-Forming Space in Conditions of the Creative Economy Formation. *IJCSNS Science and Network Security*, 22 (2)б 348-356. http://ijcsns.org/07_book/html/202202/202202044.html